

Ant Pilaitės piliakalnio penktą kartą paminėta Baltų vienybės diena

Pilaitiškiai ir jų artimiausi kaimynai iš Buivydiškių ir Viršuliškių rugsėjo 22-ąją penktą kartą uždegė ant Pilaitės piliakalnio Baltų vienybės dienai skirtą laužą, paminėjo Rudens lygiadienį ir taip prisidėjo prie bendros baltų piliakalnių ugnies sąšaukos šventės.

2007 metais „Pilaitės bendruomenė“, turėdama Vilniaus gynybos istorijai svarbų piliakalnį, prisijungė prie nuo 2000-aisias metais gimusios iniciatyvos rugsėjo 22-ąją dieną minėti kaip Baltų vienybės šventę, kuri siejama su 1236-aisiais metais vykusiu lietuvių ir latvių kovos prieš kalavijuočius mūšiu, žinomu Saulės mūšio pavadinimu, kuriame jie šventė pergalę. Po šio mūšio Livonijos ordinas buvo sutriuškintas ir išnyko iš istorijos. Šiais metais minimos 775-osios Saulės mūšio metinės. „Pilaitės bendruomenei“ šios datos minėjimas ant Pilaitės piliakalnio jau penktasis. Kaip ir jubiliejinis. (Apie šios iniciatyvos pradžią Pilaitėje galima pasiskaityti čia: http://www.pilaitesbendruomene.lt/baltu_vienybes_diena.html).

Jau įprasta, kad rugsėjo 22-osios išvakarėse ar tą pačią dieną „Pilaitės bendruomenė“ buria pilaitiškius sutvarkyti piliakalnį ir jo prieigas. Ir šį kartą pasirengta iš peties apsišvarinti. Laukė staigmena: piliakalnio aikštelė, kurioje žaisti krepšinio renkasi Senosios Pilaitės vaikai ir jaunimas, buvo šviežiai išluota, o ant piliakalnio buvo galima pamatyti vieną kitą šiukšlę, kurias greitai surinko dažnai „Pilaitės bendruomenei“ talkinantys Dominykas ir Laurynas Marmakai ir Lukas Šarlauskas:

Paaškėjo: iš peties pasidarbavo šios vietovės senbuvis Rolandas:

Kiti Senosios Pilaitės senbuviai padėjo laužui sukrauti malkas, kurias šiai šventei padovanojo Vilniaus miškų urėdija:

Netrukus pradėjo rinktis ir pirmieji Baltų vienybės šventės dalyviai:

*

Teko palaukti jauniausių šios šventės dalyvių, kuriuos ant piliakalnio atlydėjo „Beepart“ centro vadovas Andrius Ciplijauskas:

*

Ant jų galvėlių pritvirtinti įvairiausių atspalvių žiebtuvėliai, o netrukus ir jų rankutėse atsiradę degantys deglai maloniai nuteikė vyresniusios šios šventės dalyvius, viliantis, kad pastarieji užaugs į šios šventės tradicijos perėmėjus ir puoselėtojus.

*

*

*

Šventės pradžia paskelbta net dviejų ragų garsais. Šį kartą bandonininkui Albinui Batavičiui talkino kompozitorius, pedagogas ir muzikas Ipolitas Petrošius:

Baltų vienybės šventei sukrautą laužą įžiebė „Pilaitės bendruomenės“ pirmininkė Janina Gadliauskienė kartu su Antanu Viliumi Raupeliu, atstovavusiu kaimynines Buivydiškes:

Buvo rodomos ištraukos iš „Pilaitės bendruomenės“ teatro spektaklio „Mano vardas LIETUVA“ (scenarijus ir režisūra Dalios Tarailienės). Baltų kovas prieš kryžininkus iliustravo legendinės Naugarduko kunigaikščio Liutauro žmonos ir Lydos kunigaikštystės Gražinos monologas (vaidino muzikos mokytoja Audronė Lašinskienė):

Tikrojo elito nuopelnus kovose prieš kitus Lietuvos ir Lenkijos valstybingumo uzurpuotojus – carinę Rusiją – priminė Emilijos Pliaterytės, 1831-1832-ųjų metų sukilimo vadės, kurios 180-osios mirties metinės minimos šiais metais, monologas (ją vaidino pradinukų mokytoja Rūta Zmejauskienė):

Lietuvos vaidmens atlikėja Dalia Tarailienė kvietė simboliškai jungtis visus Lietuvos gyventojus iš visų etnografinių lopynėlių į vienybės ratą ir telktis į vieningą kumštį, nepamirštant, kad dėl tokios vienybės ne vienas žalnierėlis guli sieroje žemelėje:

Jai atliekant dainą „Beauštanti aušrelė“, šventės dalyviai susikabinę už rankų siūbavo aplink kaitriai degantį baltų vienybės laužą:

*

*

Ant čia metų metais gulinčio kelmo padėtas karžygės Gražinos kalavijas simbolizavo visus vardan baltiškų tautų išlikimo žuvusius karžygius:

Žodis buvo suteiktas Lietuvos Seimo deputatui Gintarui Songailai, kuris ant šio piliakalnio svečiuojasi nebe pirmą kartą, kaip ir dalyvauja kituose „Pilaitės bendruomenės“ renginiuose, gerai susipažinusiame su baltų pasaulėjauta ir istorija:

Jis pasidžiaugė, kad rugsėjo 22-ąją, per Rudens lygiadienį, Pilaitės žmonės nepamiršta rinktis ant savo piliakalnio. Taip prisimenama visiems svarbi Saulės mūšio pergalė. Pagarsino, kad pamažu istorikų atveriamos šios senos Vilniaus gyvenvietės praeities paslaptys liudija baltų sąsajas su jų indoeuropietiškos kultūros teorija. Pastebėjo, kad šią teritoriją senovėje valdžiusių Lietuvos didikų Astikų, turinčių giminystės ryšių su tokiais didikais kaip Radvilos, iš kurių, manoma, kilo krivių krivaitis Lizdeika, pavardė, išvertus iš sanskrito reiškia „žynį“, tad ir todėl šis piliakalnis turėtų būti svarbus puoselėjant senojo baltų tikėjimo tradicijas ir skleidžiant baltiškų tautų kultūrą.

Žodis buvo suteiktas Lietuvos archeologų draugijos pirmininkui Zenonui Bauboniui:

Jis priminė, kad pagal archeologinius radinius Pilaitės piliakalnis mažai kuo nusileidžia Lietuvos valdovų rūmams. Zenonas Baubonis pagarsino istorinių asmenų, susijusių su visa šia senovine vietoje, pavardes.

Prisiminus senovės baltų papročius, pirmiausia maisto ir gėrimo buvo paaukota saviesiems dievams ir tik po to vaišintis pakviesti šventės dalyviai:

Vaišinant, skambėjo bandonininko Liudo Batavičiaus atliekama muzika:

*

Prie žvakės ir žiebtuvėlio šviesos savo kūrybos dainas dainavo Lietuvos Šekspyru laikomas Albertas Antanavičius:

Skanaujant šiltą jogų arbatą ir vienu kitiems atneštus gardumynus, buvo diskutuojama pačiais įvairiausiais klausimais:

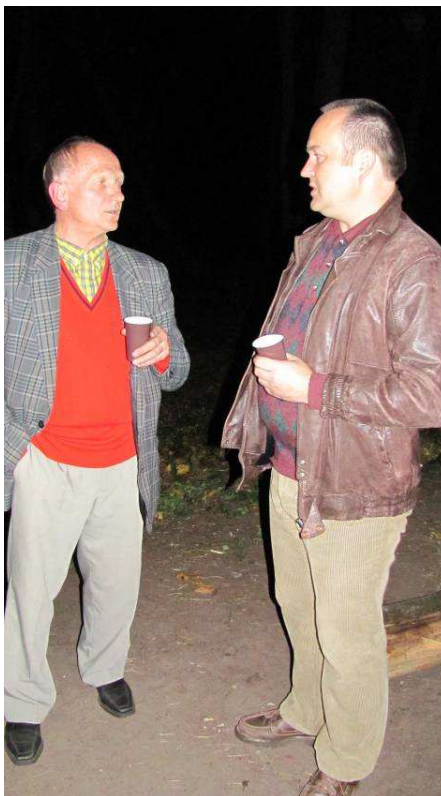
***

Neapsieita ir be šokių:

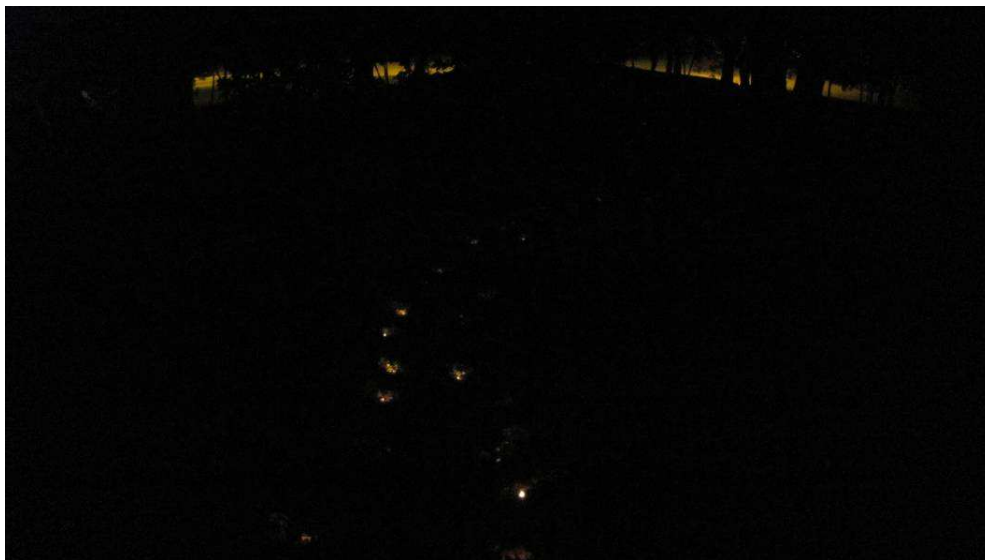
Šioje šventėje pastoviai dalyvaujantis Vladislavas Užpolevičius, buvęs ilgametis Pilaitės vice seniūnas, šiuo metu aktyviai triūsiantis kaimyninių Viršuliškių gyventojų bendruomenėje, kurią šioje šventėje atstovavo, maloniai dalinasi šios kaimyninės vietovės pilietiniais užmanymais ir kvietė burtis bendriems darbams:

Regis, vaišėmis pamaloninti senieji baltų dievai buvo maloningi. Nors iš ryto dangus rodėsi bemat prapliups, šventės metu nelijo. Pradėjo lyti šventei pasibaigus. Buvo pakankami šilta ir akį malonino smaragdiniai jauki žaluma, atsiverianti nuo Pilaitės piliakalnio:

Sutemus, Pilaitės piliakalnis švytėjo laužo gaisuose. Kaip ant jo nepasiklydus atsirasti, tarsi rodė amžinai negęstantys jonvabaliai, - iš tiesų šios šventės rengėjų įžiebtos žvakelės. Toks švytėjimas liudija: taip rugsėjo 22-ąją baltų piliakalniai bendrauja vienas su kitu, kaip ir mes vienas su kitu nuoširdžiai bendraujame, kai mūsų širdyse išsižiebia meilės kitai širdžiai tikroji šviesa.

Parengė Angelė Šarlauskienė

Nuotraukos Jono Šarlausko